

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКОВОЇ РОБОТИ
для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр"
спеціальності 242 "Туризм і рекреація"**

Київ 2024

УДК 338.48

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної випускової роботи для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація»: Навчально-методичне видання / Укладачі: Г. М. Заваріка, О. О. Зеленко. К.: СНУ ім. В. Даля, 2024. 56с.

Методичні вказівки мають на меті надати допомогу студентам при виконанні магістерської роботи і містять основні вимоги, які висуваються до змісту та оформлення магістерської роботи, визначають послідовність етапів її виконання, дають рекомендації щодо добору та опрацювання літературних джерел і нормативних документів, збору та обробки фактичного матеріалу, визначають порядок захисту та оцінювання роботи. Додатки містять приклади оформлення, зразки первинної документації туристичних підприємств та іншу довідкову інформацію.

Матеріали розраховані на здобувачів ЗВО.

Укладачі

Г. М. Заваріка, д. геогр. н., проф.

О. О. Зеленко д. е. н., проф.

Рецензент:

О. О. Хандій, д. е. н., проф.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри історії,

археології та туризму

Протокол № 5 від 19.11.2024 р.

Зміст

1. Загальні положення.....	4
2. Вимоги до кваліфікаційної випускної роботи.....	5
3. Основні етапи виконання кваліфікаційної випускної роботи.....	8
4. Вибір теми кваліфікаційної випускної роботи.....	9
5. Керівництво кваліфікаційною випускною роботою.....	10
6. Визначення об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження.....	11
7. Складання робочого плану кваліфікаційної випускної роботи.....	12
8. Зміст та структура кваліфікаційної випускної роботи.....	13
9. Оформлення кваліфікаційної випускної роботи.....	22
10. Висновок наукового керівника про кваліфікаційну випускну роботу, зовнішня рецензія.....	26
11. Підготовка магістерської роботи та захист.....	27
Додатки.....	30

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна випускна робота (далі магістерська робота) – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження, яке виконується на завершальному етапі освітнього процесу здобувача в університеті після засвоєння теоретичного курсу за освітньо-професійною програмою підготовки та проходження переддипломної практики. Магістерська робота є формою державної атестації засвоєних студентами знань.

Методичні рекомендації мають на меті надати допомогу студентам при виконанні магістерської роботи і містять основні вимоги, які висувуються до змісту та оформлення магістерської роботи, визначають послідовність етапів її виконання, дають рекомендації щодо добору та опрацювання літературних джерел і нормативних документів, збору та обробки фактичного матеріалу, визначають порядок захисту та оцінювання роботи.

Виконання магістерської роботи дозволяє:

- систематизувати та поглибити здобуті знання, творчо застосувати їх у вирішенні конкретних практичних завдань;
- розвинути вміння вести науковий пошук, узагальнювати різні методичні підходи та концепції, чітко аргументувати власну точку зору з проблеми, що досліджується;
- виявити здібності студента щодо підбору, систематизації та аналізу інформації, яка стосується об'єкту та предмету дослідження;
- закріпити вміння здійснювати економічну діагностику;
- поглибити навички аналізу економічних показників, закріпити володіння системним підходом, сучасним методичним апаратом, інструментарієм та прийомами обґрунтування управлінських рішень;
- сформувати навички розробки наукових висновків і конкретних пропозицій щодо вдосконалення управління в сфері туризму.

Магістерська робота може бути поглибленою розробкою виконаних відповідно до навчального плану курсових робіт.

Метою підготовки магістерської роботи є закріплення здобутих умінь і навичок, адаптація теоретичних моделей та практичного досвіду управління до умов діяльності конкретного суб'єкту господарської діяльності в сфері туризму або до потреб певного туристично-рекреаційного регіону України/світу.

Задачі магістерської роботи залежать від обраної теми, об'єкту та предмету дослідження. Робота повинна виконуватись на наукових засадах та мати аналітичні результати практичного спрямування. Головним завданням є пошук та обґрунтування доцільності впровадження ефективних методів та інструментів управління на рівні конкретного підприємства туристичної сфери або регіональної туристичної адміністрації України.

У процесі виконання магістерської роботи студент у відповідності до кваліфікаційних вимог *повинен проявити*:

- знання загальнотеоретичних, загальноекономічних, професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін для самостійного вирішення конкретних завдань підприємств, організацій, фірм, установ, які здійснюють туристичну діяльність;
- вміння самостійно опрацьовувати та обґрунтовувати конкретні організаційні, економічні та соціальні проблеми туристичного підприємства та індустрії туризму;
- вміння самостійно систематизувати та аналізувати літературу з теми, володіти методикою досліджень, узагальнень та логічного викладу матеріалу, розробляти наукові висновки, визначати і використовувати практично-наслідкові зв'язки процесів та явищ при вирішенні конкретної проблеми.

Магістерська робота за спеціальністю 242 Туризм і рекреація має виконуватися на матеріалах реально функціонуючого туристичного підприємства та/або за статистичними і аналітичними даними туристичної галузі на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівні відповідно до теми магістерської роботи.

Магістерська робота виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України з питань підприємницької діяльності, спеціальної віт-

чизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених студентом власних досліджень.

2. ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

В магістерській роботі студент повинен:

1. Показати глибокі теоретичні знання з обраної теми та вміння проблемно їх застосовувати.
2. Обґрунтувати актуальність теми, відповідність її сучасному стану розвитку науки, практичним завданням галузі туризму.
3. Уміти критично аналізувати монографічні та періодичні видання з теми, узагальнювати матеріали діяльності туристичних підприємств і організацій, туристичних дестинацій, робити висновки і пропозиції.
4. Робити висновки щодо ступеня розробленості досліджуваної проблеми на теперішній час.
5. Показати уміння та навички в проведенні аналізу і розрахунків, володіння сучасним програмним забезпеченням загального користування та професійного спрямування.
6. Уміти узагальнювати результати, лаконічно формулювати висновки, обґрунтовувати практичні рекомендації, обґрунтовувати/розраховувати їх ефективність.

Загальними вимогами до магістерської роботи є:

- цільова спрямованість;
- чітка побудова;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- глибина дослідження і повнота висвітлення питань;
- елементи наукової новизни одержаних результатів;
- переконливість аргументацій;
- стислість і точність формулювань;
- конкретність викладу результатів роботи;

- доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій;
- належне оформлення з усіма потрібними супровідними документами;
- виконання і подання на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Магістерська робота повинна бути виконана **державною мовою**. В ній не повинно бути переписаних з підручників положень і формулювань, а допускаються лише посилання на них.

Магістерська робота повинна мати належне оформлення та всі необхідні документи, що її супроводжують (заповнений бланк завдання, анотацію, висновок випускаючої кафедри щодо допуску роботи до захисту, відгук наукового керівника, відгук зовнішнього рецензента). Студент повинен одержати додатковий відгук на дипломну роботу від підприємства, де він проходив практику, або від фахівців інших організацій туристичної індустрії. Робота має бути виконаною і поданою на випускаючу кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Антиплагіат.

При написанні роботи автор повинен посилатися на джерела та інших науковців, які раніше вже вивчали окремі аспекти порушеної проблеми. У разі використання запозиченого матеріалу, цитування без посилання на автора та джерело робота не допускається до захисту. Проходження перевірки на плагіат є обов'язковим з додаванням відповідної довідки з сервісу перевірки на плагіат на університетській платформі e-Campus.

При написанні робіт обов'язкове дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до «Положення про запобігання та виявлення академічної недоброчесності СНУ ім. В. Даля» від 30.11.2021 р. (Source: <https://snu.edu.ua/index.php/informatsijna-kartka-dokumenta-7/>), згідно з яким відсоток унікальності наукової роботи для допуску до захисту має становити понад 75 % оригінальності (Додаток А Положення).

Студенти повинні додержуватись правил академічної доброчесності та ставити посилання на запозичених уривках тексту, дотримуючись при цьому правил цитування та оформлення списку використаних джерел, щоб сервіс пе-

ревірки на плагіат міг ідентифікувати їх саме як цитати, а не як плагіат. Запозичені уривки тексту без посилань враховуються як плагіат.

3. ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Підготовка магістерської роботи передбачає такі основні етапи виконання:

1. Вибір напрямку та теми дослідження, затвердження теми.
2. Визначення об'єкту, предмету, мети та задач дослідження, затвердження індивідуального завдання на магістерську роботу.
3. Опрацювання джерел інформації, формування загальної концепції дослідження, методичних підходів та інструментарію, складання робочого плану магістерської роботи.
4. Формування теоретико-методологічних основ проблеми, яка досліджується, узагальнення існуючих концепцій, вивчення еволюції підходів до вирішення проблеми, систематизація сучасних поглядів вітчизняних та закордонних науковців.
5. Збір фактичного матеріалу, організаційно-економічна діагностика об'єкту дослідження, поглиблений аналіз та оцінка показників, що характеризують предмет дослідження.
6. Обґрунтування напрямів вирішення проблеми, яка досліджується, пошук засобів подолання перешкод їх реалізації, економічне обґрунтування доцільності впровадження.
7. Викладення результатів магістерського дослідження в текстовій формі, підготовка вступу, висновків, додатків, упорядкування списку використаних джерел.
8. Оформлення магістерської роботи.
9. Отримання допуску магістерської роботи до захисту на випусковій кафедрі.
10. Зовнішнє рецензування роботи.

11. Підготовка до захисту (передзахист магістерської роботи).

12. Захист роботи перед екзаменаційною комісією.

Перелічені етапи не обмежують студентів жорстокою послідовністю їх виконання. Деякі з них можуть виконуватися паралельно.

Кожному студенту кафедра призначає наукового керівника, який надає науково-методичну допомогу студенту в його самостійній роботі над магістерською роботою. Науковий керівник провадить індивідуальне консультування студента, допомагає йому скласти план, а також контролює дотримання графіку виконання, рецензує частини роботи і завершений рукопис, готує студента до захисту. Науковими керівниками призначаються провідні викладачі кафедри.

4. ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

На підставі розробленої й затвердженої кафедрою орієнтовної тематики магістерських робіт студентові надається право самостійно, з урахуванням своїх наукових інтересів, а також місця переддипломної практики, обрати тему магістерської роботи. Магістерські роботи також можуть виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, туристичні підприємства та підприємницькі структури. Такі замовлення оформлюються листом. Тематика магістерських робіт щорічно переглядається та оновлюється.

Студент також може запропонувати свою тему, обґрунтовуючи при цьому її актуальність і відповідність фахові, можливість отримання потрібної інформації на базі дослідження. Доцільно, щоб тема була пов'язана з розробленими раніше курсовими роботами, публікаціями.

Обираючи тему магістерської роботи студент повинен зорієнтуватися у тому, щоб дослідження, здійснене в процесі розробки курсових робіт можливо було продовжити в наукових пошуках при виконанні магістерської роботи.

Обрана студентом тема магістерської роботи обговорюється з науковим керівником, після чого студент оформляє на ім'я завідуючого кафедрою заяву з проханням закріпити за ним обрану тему.

Разом із вибором теми визначається об'єкт, за матеріалами якого буде виконуватися робота. Якщо немає пропозицій студента щодо досліджуваного об'єкта, то кафедра призначає туристичне підприємство або державну установу, з якими вона має відповідну угоду.

Об'єкт, що обрано, є базою переддипломної практики. Список студентів-дипломників, перелік їх тем та наукових керівників фіксуються наказом по університету. Після затвердження теми студентом разом із керівником магістерської роботи, уточнюються джерела інформації, які будуть використовуватися в роботі (навчально-методична література, наукові видання, законодавчі акти України, періодичні видання та інше), а також складається завдання з підготовки роботи, в якому віддзеркалюються її вихідні дані, стислий зміст (структура) і встановлюється графік виконання роботи.

Подальші зміни та уточнення тем можливі лише за крайніх обставин, потребують змістовного обґрунтування та додаткового наказу за письмовим клопотанням кафедри (витяг із протоколу засідання). Обставинами, що можуть стати підставою для такого клопотання, є, наприклад, перебування студента у лікарні, що має бути підтверджено відповідними документами.

5. КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ ВИПУСКНОЮ РОБОТОЮ

Відповідно напрямку магістерського дослідження, який обраний студентом, випускаюча кафедра призначає наукового керівника.

Науковий керівник проводить індивідуальне консультування студента, рекомендує літературні джерела, допомагає скласти план магістерської роботи, заповнити бланк індивідуального завдання, контролює дотримання графіку виконання, перевіряє частини роботи і завершений рукопис, готує відгук на магістерську роботу.

6. ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА, ПРЕДМЕТА, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Об'єктом, на матеріалах якого буде виконуватися робота, є підприємства туристичної сфери будь-якої форми власності, що є юридичною особою і мають самостійну звітність. Крім того, об'єктом дослідження може виступати туристичний регіон/дестинація (у випадках, коли аналіз проблеми відбувається на регіональному, національному рівні). Також, об'єктом магістерського дослідження може бути туристичний ринок України або окрема його складова.

Предмет становить наукову проблему магістерського дослідження. Предметом дослідження може бути:

- система управління підприємством або його окремим структурним підрозділом; управління галуззю в Україні або в певному регіоні, місті;
- суспільно-географічні особливості туризму в Україні або в певному регіоні, місті;
- одне з функціональних завдань економіки туризму (інформаційне забезпечення, розробка стратегій розвитку, маркетинг, інноваційно-інвестиційна діяльність, бізнес – планування).

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхами дослідження, вона в основному співпадає з формулюванням теми.

Для досягнення поставленої мети студент визначає послідовне виконання **відповідних завдань** по таким напрямкам, як:

- вирішення та обґрунтування теоретичних питань проблеми, яка досліджується;
- всебічне вивчення практики, проведення експерименту з даної проблеми, накопичення даних, їх аналіз і систематизація, математичне опрацювання, виявлення стану, недоліків, упущень, вивчення передового досвіду;
- обґрунтування системи заходів щодо вирішення проблеми, розробка методичних рекомендацій та пропозицій щодо використання результатів дослідження в практиці відповідних підприємств.

При **формулюванні завдань** вказують відповідні аспекти магістерської роботи, послуговуючись словами “досліджено...”, “визначено...”, “описано...”, “встановлено...”, “з’ясовано...”, “виведено формулу...”. Завдання необхідно формулювати якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення має скласти зміст розділів роботи. Це важливо й тому, що назви розділів та підрозділів, як правило, узгоджуються з формулюванням завдань дослідження. Кожному підрозділу роботу відповідає окреме завдання дослідження.

7. СКЛАДАННЯ РОБОЧОГО ПЛАНУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Важливу роль у виконанні магістерської роботи відіграє планування творчого процесу. Розпочинається воно зі складання робочого плану, який вважається своєрідною наочною схемою дослідження.

Основою для складання робочого плану роботи є попереднє ознайомлення з літературними джерелами, з’ясування об’єкта, предмета, мети дослідження, визначення гіпотези, тобто припущення, задуму майбутньої магістерської роботи.

Робочий план має довільну форму. Складається він з переліку вертикально розташованих рубрик, пов’язаних внутрішньою логікою дослідження конкретної теми. Розташування рубрик вказує на їх доцільність і значущість.

При складанні робочого плану слід добиватися, щоб було однакове підпорядкування невеликих заголовків у різних розділах та підрозділах роботи. На цій підставі студентові слід робити висновки щодо основних положень магістерської роботи, принципів розкриття теми, побудови та співвідношення об’єктів її частин, логічної послідовності викладання.

У творчому дослідженні план завжди має динамічний, рухливий характер. План має бути гнучким, відкритим для доповнень.

Самостійно складений студентом план обговорюється з науковим керівником, у разі необхідності коригується і після цього затверджується.

Оскільки магістерська робота є учбово-дослідницькою працею, її оцінюють не лише з точки зору теоретичної значущості, актуальності теми, а й за рівнем її загальнометодичної підготовки, яка передусім виявляється в її композиції.

Композиція магістерської роботи – це послідовність розташування її частин.

Незалежно від обраної теми композиційна структура роботи складається з таких послідовно розташованих елементів:

1. Титульний аркуш (додаток А)
2. Завдання (додаток Б)
3. Реферат (додаток В)
4. Анотація (українською та англійською мовами, додаток Г)
5. Зміст (додаток Д)
6. Вступ (додаток Е)
7. Розділи основної частини з підрозділами, а також висновками до кожного розділу.
8. Висновки (загальні по всьому тексту магістерської роботи).
9. Список використаної літератури (бібліографічний перелік).
10. Додатки.

За допомогою керівника, виходячи з теми, мети, об'єкту та предмету дослідження, студент складає проект плану (робочий план) магістерської роботи. План має передбачати питання, які розкривають зміст теми. Зразок плану магістерської роботи подано у додатку В.

8. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Зміст магістерської роботи визначається особливостями теми і узагальненими вимогами до змісту її складових елементів.

Узагальнені вимоги до змісту магістерської роботи.

Вступ. У вступі треба обґрунтувати актуальність теми, освітити ступінь її розробленості на сучасному етапі в теорії та на практиці, перспективність теми, сформулювати мету роботи та завдання її вирішення, об'єкт і предмет дослідження, розкрити значущість даної теми для підприємства та значущість отриманих результатів.

Вступ розкриває сутність проблеми дослідження, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності дослідження.

У вступі відображають:

- **актуальність теми** /подається коротка характеристика стану проблеми, що досліджується, обґрунтовується доцільність розробки теми для розвитку туристичної індустрії в цілому або окремої її складової; як правило, наводять перелік провідних вітчизняних та закордонних учених, що вивчають проблему/;

- **мету і задачі роботи** /мета, як правило, тісно переплітається з темою роботи; розв'язання задач дозволяє досліднику досягти мети/;

- **об'єкт дослідження** /надається коротка характеристика підприємства туристичної сфери /регіону, на матеріалах якого виконується робота/;

- **предмет** /визначається той аспект управління, який підлягає дослідженню в межах визначеного об'єкту/;

- **методи дослідження** /подають перелік методів наукових досліджень, які були використані в роботі/;

- **теоретична та методична база дослідження** /наводять узагальнений перелік джерел інформації, що покладені в основу дослідження/;

- **практичне значення одержаних результатів** /азначають, де і яким чином можуть бути використані результати дослідження/;

- **структура роботи** наводять загальний обсяг роботи, структуру, кількість таблиць, рисунків та додатків/.

Рекомендований обсяг вступу 2-4 сторінки. Приклад окремих елементів вступу представлено у додатку Г.

Основна частина.

Основна частина магістерської роботи складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починають з нової сторінки. В кінці кожного розділу пода-

ють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Рекомендується основну частину магістерської роботи поділити на чотири розділи: теоретико-методичний, аналітичний, розробницький та проектний.

У межах кожного розділу, як правило, виділяють 2-4 підрозділи, що мають відображати логічну послідовність дослідження та розробки власних пропозицій.

У **першому розділі** слід викласти сутність проблеми, яка досліджується, розглянути еволюцію підходів до її вирішення, рівень розробки на сучасному етапі. Необхідно здійснити аналіз та узагальнення концепцій і наукових підходів, які існують у фаховій літературі, визначити дискусійні аспекти та невирішені питання. Доцільно також адаптувати методичні підходи щодо вирішення проблеми до потреб галузі.

Перший розділ є основою для розробки прикладних аспектів теми, яка обрана.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

В цілому *теоретичний розділ повинен містити* теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історію і сучасні тенденції предмета дослідження. Теоретичне обґрунтування має визначити роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності підприємства. В ньому повинні бути певні елементи, обґрунтування власної позиції щодо досліджуваної проблеми, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Матеріал першого розділу необхідно викласти в проблемному плані, тобто робота не повинна зводитися до переписування відомих істин з літератури. Студент повинен обміркувати проблему, проаналізувати та узагальнити її висвітлення у літературі, показати своє відношення до позитивних і негативних сторін питання, при цьому доцільно ілюструвати текст графічними матеріалами

і схемами, графіками, діаграмами тощо. Обсяг першого розділу 25 сторінок (25% загального обсягу).

Розділ повинен завершуватися висновками, в яких необхідно узагальнити основні теоретичні положення теми магістерської роботи, наявні теоретичні та практичні проблеми, які будуть вирішуватися у роботі.

Другий (аналітичний) розділ обсягом 25-30 сторінок, тобто 30% загального обсягу магістерської роботи, виконується на практичних матеріалах підприємства, організації, державного органу, установи, які є базою дослідження і ґрунтується на результатах переддипломної практики. У цьому розділі повинно бути проведено дослідження з метою вирішення завдань, які поставлені студентом для досягнення мети магістерської роботи.

Необхідно здійснити організаційно-економічний аналіз об'єкта дослідження та умов його господарювання, визначити основні проблеми підприємства (туристичного регіону) та перспективи розвитку. Зокрема, детально аналізується той аспект управління, що є предметом дослідження.

На основі вивчення, обробки та узагальнення аналітичних матеріалів необхідно виявити і відобразити у магістерській роботі вплив внутрішніх та зовнішніх чинників на ефективність господарської діяльності.

Базовий аналітичний матеріал, проміжні розрахунки та отримані кількісні результати мають бути подані в таблицях та рисунках в межах цього розділу або винесені в додатки.

У першій частині другого розділу, виходячи з конкретних організаційно-економічних умов туристичного підприємства (регіону), дається його стисла характеристика. Посилаючись на розпорядчі та організаційні документи (законони, укази, постанови, рішення, статuti, положення, накази тощо) у хронологічній послідовності викладається процес створення та функціонування туристичного підприємства (регіону). **Наводяться такі дані про підприємство:** його розміри за кількістю працівників; організаційно-правова форма підприємства та форма власності; основні види діяльності підприємства; спеціалізація діяльності підприємства; стратегічний профіль зовнішньоекономічної діяльності; міжнародні зв'язки та їх розвиток; основні конкуренти; привабливість та зручність

територіального розміщення. Наводяться дані по регіону: географічне положення, рекреаційні зони, стратегічні зв'язки, інвестиційна привабливість та інше.

Далі міститься аналіз господарської діяльності підприємства (регіону) щодо проблеми, яка досліджується. Вихідними даними для аналізу можуть служити технічна, економічна, фінансова, адміністративна, організаційна та інша інформація, а також різноманітна інформація офіційних статистичних служб.

На основі відповідних даних показується рівень та динаміка найважливіших економічних та фінансових показників, а також показників ефективності діяльності, дається ґрунтовний аналіз кожного з них у відповідності з обраним напрямком дослідження. При аналізі доцільно встановити позитивні та негативні сторони об'єкта дослідження. Розкрити резерви покращення ситуації та навести конкретні дії, які будуть детально розкриті у третьому розділі. Для аналізу показники господарської діяльності рекомендується групувати таким чином:

1. Показники, що характеризують економічний потенціал підприємства (регіону): активи, основний капітал, характеристика інфраструктури, розміри та розміщення прямих капіталовкладень.

2. Показники поточної господарської діяльності підприємства: показники загальних витрат (на дослідження та розробки, маркетингову діяльність, накладні, адміністративні тощо), показники надходження коштів (структура за джерелами, обсяги), показники використання коштів (структура за статтями, обсяги).

3. Показники ефективності діяльності підприємства (регіону): валовий і чистий прибуток, рентабельність діяльності, коефіцієнти ліквідності, фінансово-економічної стійкості тощо.

Аналіз цифрових даних варто проводити в динаміці за 3-5 років. Залежно від теми дослідження аналіз здійснюється у порівнянні із іншими подібними об'єктами (підприємствами, регіонами, країнами).

У третьому розділі, який має носити прикладний, розробницько-впроваджувальний характер, студент повинен розкрити зміст заходів, що пропонуються і спрямовані на вдосконалення управління об'єктом в цілому, розро-

бити рекомендації щодо вдосконалення того аспекту господарської діяльності, який становить предмет дослідження.

Рекомендації та пропозиції повинні мати наукове обґрунтування та виходити з результатів аналізу, здійсненого у попередньому розділі роботи. Доцільно визначити шляхи оптимізації системи ресурсного та інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських рішень, які пропонуються.

Запропоновані удосконалення та інновації мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування.

Розроблення кожного заходу повинно включати наступні етапи :

- 1) обґрунтування ідеї заходу;
- 2) загальна характеристика заходу, його причетність до виконуваної теми магістерської роботи та можливість впливу на економічні результати;
- 3) формалізація заходу і пропозиції за допомогою розрахунків, схем, моделей тощо;
- 4) економічне обґрунтування впровадження розробленого заходу.

Рекомендаційну частину магістерської роботи можна розкрити у формі економічних, фінансових, інноваційних заходів, інструкцій, програм, пропозицій щодо удосконалення діяльності туристичних підприємств та організацій державної влади.

Економічне обґрунтування, тобто розрахунок економічного (умовно-економічного) або соціального ефекту і ефективності від впровадження рекомендацій і пропозицій автора роботи здійснюється за такими етапами: 1) підготовка інформаційної бази для розрахунків; 2) визначення економічних, організаційно-соціальних показників, які змінюватимуться при впровадженні пропонованих заходів; 3) групування чинників, які можуть вплинути на зміну значень показників; 4) розрахунок ефекту і ефективності від впровадження заходів;

Практичне значення пропозицій та рекомендацій має бути підтверджено економічними розрахунками та визначенням ефекту, який очікується від впровадження.

Обов'язковою структурною частиною магістерської роботи має бути **проектний розділ** де наводиться розробка інноваційного туристичного продукту.

В підрозділі “Розробка туристичного продукту” подається інформація про:

1. Оцінка туристичних можливостей території (регіону, туристичного центру). Подається коротка інформація про:

- політичні, правові та економічні умови розвитку ринку турпослуг;
- потенціал природних та історико-культурних ресурсів;
- туристичну інфраструктуру.

2. Форма туру (маршрутно-транспортний, маршрутно-стаціонарний) та схема маршруту (лінійний, радіальний, кільцевий, комбінований).

3. Маршрут туру визначає порядок бронювання перевезення туристів та місць в готелях. Визначаються пункти маршруту. Визначається вид транспорту та необхідна кількість транспортних засобів для внутрішніх перевезень. Складається схема маршруту.

4. Пакет послуг.

5. База розміщення і харчування. Перелік підприємств-постачальників послуг:

Готелі – категорія, місцезнаходження; умови і вартість проживання; оснащення номерів; послуги, які входять у вартість проживання, а які оплачуються додатково; варіанти харчування та пансіон.

Ресторани – місце розташування та категорія ресторану (якщо передбачено харчування поза межами готелю).

Визначається період надання послуг кожним підприємством. Складаються цінові таблиці.

6. Організація культурної програми в місці проведення туру: комплекс заходів дозвілля та анімація обслуговування: екскурсії (пішохідні, з використанням транспорту) і об'єкти показу – з врахуванням специфіки країни (регіону, міста) в історичному, культурному, релігійному, національному плані, а також виду і тривалості туру, платоспроможності клієнта; перелік походів, морських прогулянок (період, тривалість); сафари, рибалка, барбекю та ін.; спортивні за-

ходи (дайвінг, сноуборд та ін.); тематичні вечори, шоу та ін.; відвідання національних, тематичних парків; анімація відпочинку туристів в готелях і центрах відпочинку; костюмовані тури (етно-фольклорні, пригодницькі та ін.).

7. Додаткові послуги, які забезпечують проведення туру і надаються турфірмою:

- супровід (за бажанням туриста);
- митне оформлення вантажів;
- можливості оренди залу для нарад, конференцій (при організації бізнес та конгрес-турів);
- проведення бенкетів, прес-конференцій, прийомів (при організації бізнес та конгрес-турів).

8. Програма туру. Визначається тривалість перебування туристів у кожному пункті маршруту (уточнюється кількість днів і ночівель). Із врахуванням принципів оптимальності, раціональності і тематичної відповідності, складається програма туру та програма обслуговування по дням перебування з переліком набору послуг відповідно до обраного класу обслуговування.

9. Організаційно-технічне забезпечення туру. Подається інформація щодо необхідного кадрового забезпечення (потреби в інструкторах-методистах, гідах-перекладачах, екскурсоводах), договірної забезпечення, необхідності узгодження проектної документації з власниками рекреаційних ресурсів, органами санітарно-епідеміологічного контролю і пожежного нагляду, Державтоінспекцією; організація системи заходів безпеки туристів; необхідність у спеціальному спорядженні.

10. Економічне обґрунтування розробленого туру. Складається калькуляція та розраховується собівартість і ринкова ціна туру; подаються пропозиції щодо цінової політики.

11. Конкурентні переваги туру. Виділяється низка унікальних якостей та конкурентних переваг розробленого туру, які б вигідно відрізняли його на тлі конкурентних пропозицій.

12. Просування нового туристичного продукту. Подаються пропозиції щодо:

- маркетингової стратегії та позиціонування розроблених турів;
- внутрішніх та зовнішніх каналів збуту;
- різних варіантів схем ринкових каналів просування турів;
- традиційних та нетрадиційних форм продажу турів;
- засобів реклами розроблених турів;
- форми і кількості рекламних матеріалів.

Зразки документів до цього підрозділу розміщено у додатках (додатки Л-Т).

Рекомендований обсяг третього розділу – 20, четвертого розділу - 15 сторінок для кожного розділу відповідно.

Висновки.

У висновках необхідно послідовно, у тезисній формі, викласти узагальнені результати дослідження. Доцільно обґрунтувати їх достовірність, практичну цінність, подати рекомендації щодо впровадження.

Рекомендований обсяг 3-5 сторінок.

Список використаних джерел має містити всі інформаційні джерела, які були використані студентом у процесі дослідження. Не дозволяється використовувати та посилаючись на наукові та навчальні матеріали російською мовою та походженням з РФ. Приклад оформлення списку літератури наведено у додатку Ж.

Додатки розміщують після списку літератури. Це можуть бути великі таблиці та рисунки, які важко розмістити в основному тексті магістерської роботи, проміжні розрахунки, копії бухгалтерської звітності підприємства, ілюстрації та цифрові дані допоміжного характеру, документи стосовно розробленого туристичного маршруту.

На всі додатки мають бути зроблені обов'язкові посилання в основному тексті роботи, додатки позначаються літерами (додаток А, додаток Б і т. п.).

9. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Оформлення магістерської роботи має відповідати вимогам ДСТУ 3008-2015" Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання".

Завершена магістерська робота представляється на кафедрі у друкованому та зброшурованому виді. Її загальний обсяг повинен бути 90 - 100 сторінок тексту, враховуючи список використаної літератури. До загального обсягу сторінок не входять додатки. Робота виконується на аркушах формату А4 із дотриманням таких розмірів: з лівого боку - 30 мм, з правого – 10 мм, зверху – 20 мм, і знизу - 20 мм., розмір шрифту 14, Times New Roman, інтервал – 1,5.

До складу магістерської роботи при її оформленні входять:

Титульний аркуш (додаток А) є першою сторінкою роботи, але на ньому номер сторінки не ставиться. Номер сторінки проставляється у правому верхньому куті сторінки без будь-яких знаків.

Завдання на випускню роботу (додаток Б) розміщують після титульної сторінки.

Зміст подають за завданням, у якому наводять усі заголовки роботи (крім підзаголовків, набраних у підбір з текстом) із зазначенням сторінок, з яких вони починаються. Заголовки змісту мають бути ідентичними заголовкам у тексті. Скорочувати чи надавати їм іншої форми, послідовності та підпорядкованості порівняно із заголовками в тексті не можна. Заголовки однакових ступенів рубрикації розташовують один під одним. Назви кожного наступного ступеня зміщують на три – п'ять знаків праворуч відносно заголовків попереднього ступеня. Усі заголовки розпочинають з великої літери без крапки в кінці. Останнє слово кожного заголовка (крім висновків до кожного розділу) з'єднують крапками з номером сторінки, яка йому відповідає, у стовпчику праворуч.

Розділи нумерують арабськими цифрами, підрозділи – в межах кожного розділу. Наприклад: Розділ 1., підрозділи в першому розділі 1.1, 1.2, 1.3, і т.д. Висновки до розділів не нумерують

Заголовки структурних частин магістерської роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ", "ДОДАТКИ" друкуються великими літерами із вирівнюванням по центру листа. Заголовки підрозділів пишуться маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Назви розділів та підрозділів виділяються напівжирним шрифтом.

Між назвою розділу та підрозділу – 1 пустий рядок. Відстань між попереднім підрозділом та назвою наступного – два пустих рядки. Між прописаною назвою підрозділу та текстом – 1 пустий рядок.

Кожний розділ магістерської роботи слід починати з нової сторінки.

При оформленні тексту роботи потрібно також дотримуватися загальних вимог *до таблиць, формул, посилань* тощо.

Таблиці. Цифровий матеріал, що використовується в роботі, рекомендується оформляти у вигляді таблиць. Кожна таблиця має відповідну її змісту назву, яка вміщується під словом "Таблиця". Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: "Таблиця 1.2", тобто друга таблиця першого розділу. Знизу таблиці надається посилання на джерело, на базі якого її складено. При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово "таблиця" і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова "Продовження табл." із зазначенням її номера, наприклад "Продовження табл. 1.2".

У таблицях слід обов'язково зазначити одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок таблиць починаються з великої літери.

Приклад оформлення таблиці наводиться в додатку 3.

Таблиці, які містять понад 10 рядків або понад 8 граф, рекомендується виносити до додатків. В тексті випускної роботи залишаються таблиці з невеликим обсягом інформації, які органічно з ним пов'язані. Таблиці треба розташовувати після першого згадування про них у тексті. Таблиці, які винесено до до-

датків, мають самостійну назву й нумерацію. Шрифт тексту – Times New Roman 12, міжрядковий інтервал – 1 пт.

Формули набираються з використанням редактору формул та нумеруються наскрізьною нумерацією наприкінці того ж рядка. Пояснення значень символів числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка.

Перший рядок пояснення починається зі слова "де" без двокрапки.

Рівняння і формули виділяються з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у тексті. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого берега сторінки без крапки від формули до її номера. Формули в роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу.

До **списку літератури** включають всі джерела, які були використані при написанні магістерської роботи, які розташовують в залежності від їх значення в наступній послідовності:

1. Закони України (у хронологічній послідовності).
2. Укази Президента України (у хронологічній послідовності).
3. Постанови Верховної Ради й Кабінету Міністрів України (у хронологічній послідовності).
4. Директивні матеріали міністерств України, регіональних органів влади (у хронологічній послідовності).
5. Монографії, брошури, підручники, матеріали періодичних видань, статті з журналів (абетковий порядок).
6. Інструктивні, нормативні та інші матеріали, що використовуються підприємством (абетковий порядок).
7. Іншомовні джерела.
8. Електронні джерела.

Відомості про включені до списку джерела слід подавати згідно з вимогами:

- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;

- ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

Додатки до магістерської роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою, довідки про впровадження, копії опублікованих тез та наукових статей студента за темою дослідження. Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повного сприйняття магістерської роботи:

- реальні документи підприємства;
- рекламні матеріали;
- форми статистичної і бухгалтерської звітності;

Додатки оформлюються як продовження роботи на наступних її сторінках; розміщуються у порядку посилань у тексті магістерської роботи.

Кожний додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими буквами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Над заголовком з правого боку малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток" і велика літера, що позначає додаток.

Після остаточного оформлення магістерська робота, вона подається на норма-контроль для перевірки дотримання технічних норм оформлення даного документу. У разі необхідності робота переробляється згідно з зауваженнями.

Зброшурована у твердій обкладинці та підписана студентом, керівником магістерська робота подається студентом завідувачу кафедри, який приймає остаточне рішення щодо її допуску до захисту в ЕК, за наявності позитивного висновку наукового керівника, про що робить відповідну позначку.

10. ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ПРО КВАЛІФІКАЦІЙНУ ВИПУСКНУ РОБОТУ, ЗОВНІШНЯ РЕЦЕНЗІЯ

Виконана студентом магістерська робота подається науковому керівникові, який її перевіряє і робить висновок щодо можливості захисту роботи перед екзаменаційною комісією із захисту магістерських робіт.

Керівник також ставить свій підпис на титульному аркуші магістерської роботи.

У разі негативного відгуку наукового керівника, студент повинен усунути упущення, внести правки і подати магістерську роботу науковому керівникові на повторну перевірку.

Науковий керівник оцінює роботу «позитивно», «негативно».

Зовнішня рецензія на магістерську роботу. Зовнішніми рецензентами можуть бути провідні спеціалісти, які працюють на туристичних підприємствах, у відповідних державних органах в галузі туризму, викладачі інших навчальних закладів. Рецензія подається письмово в довільній формі на заготовленому бланку, яку автор роботи передає рецензенту разом з роботою.

В рецензії критично оцінюється зміст магістерської роботи, звертається увага на грамотність, чіткість, послідовність, аргументованість викладення матеріалу, повноту виконання завдань.

Рецензент повинен охарактеризувати:

- відповідність змісту роботи темі та завданню;
- актуальність теми та її практичну значущість;
- використані в роботі сучасні методи дослідження;
- конкретні пропозиції і рекомендації;
- позитивне та негативне в роботі;
- реальність роботи, можливість впровадження одержаних результатів.

У висновку рецензент визначає відповідність якості виконаної магістерської роботи вимогам до таких робіт, що можливість допущення її до захисту і оцінює за чотирибальною системою: "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Негативна рецензія не є достатньою підставою для відхилення роботи від захисту.

11. ПІДГОТОВКА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ ТА ЗАХИСТ

До захисту студент готує стислу доповідь, в якій слід коротко викласти основні результати дослідження (структура доповіді представлена у додатку К). Регламент доповіді 5-7 хвилин. На підкріплення доповіді розробляють наочні матеріали (орієнтовно 10 сторінок з найважливішими рисунками та таблицями, які оформлюються у вигляді слайдів або друкуються на принтері для кожного члена комісії; за бажанням додаються фотографії, макети, рекламні проспекти тощо).

Перед захистом доцільно ретельно прочитати зовнішню рецензію, особливу увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження і підготувати аргументовані відповіді.

Захист магістерської роботи є відкритим.

Вимоги до демонстраційної частини. Демонстраційна частина магістерської роботи виконується у формі слайдів або друкується форматом А4 для кожного члена комісії. Демонстраційні матеріали можуть міститися графіки, схеми, таблиці, моделі, розрахунки, блок-схеми тощо. Кількість слайдів повинно бути 8–10 листів. Перший слайд – титульна сторінка. Другий слайд - мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження. Назва наступних слайдів має відображати зміст структурних складових пояснювальної записки. Кожен слайд повинен бути пронумерованим.

Демонстраційні матеріали мають бути побудовані у певній логічній послідовності та характеризувати результати виконаних розділів, висновки і рекомендації.

Зміст презентаційних матеріалів узгоджується з керівником магістерської роботи.

Захист магістерських робіт проводиться відповідно до графіку, що розробляється заздалегідь і затверджується завідувачем кафедри. Захисту роботи передують попередній захист, який проводиться заздалегідь на засіданні кафедри.

Захист магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні Експертної Комісії та регламентується "Положенням про організацію навчального процесу у ЗВО".

Процедура захисту передбачає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання членів ЕК до здобувача;
- відповіді студента на запитання членів ЕК;
- оголошення відгуку наукового керівника або його виступ;
- оголошення зовнішньої рецензії на магістерську роботу;
- заключне слово студента;
- рішення комісії про оцінку захисту магістерської роботи.

Студент стисло, в межах 7 хвилин, викладає сутність дослідження та його основні результати. Після доповіді члени комісії, як правило, ставлять декілька запитань. Відповіді слід давати коротко, змістовно, мотивовано.

Результати захисту оцінюються за такими критеріями:

- рівень наукової розробки проблеми;
- якість проведеного аналізу;
- рівень обґрунтованості пропозицій та доцільність їх практичного впровадження;
- структура і логіка доповіді;
- якість наочного матеріалу;
- повнота відповіді на питання членів комісії;
- здатність формулювати та відстоювати власну думку з питань, які стосуються проблеми дослідження.

По закінченні захисту ЕК на закритому засіданні обговорює результати захисту магістерських робіт, оцінює їх з урахуванням виконання студентами навчального плану і отриманих ними оцінок з теоретичних дисциплін, курсових

робіт, практик і приймає рішення про присвоєння студенту відповідної кваліфікації – магістр.

Процедура захисту протоколюється секретарем комісії. Оцінка фіксується у протоколі та відомості академічної успішності.

ДОДАТКИ

Зразок оформлення титульного аркуша дипломної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ, АРХЕОЛОГІЇ ТА ТУРИЗМУ**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА**

на тему: «-----»

здобувач _____ **курсу** _____ **групи** _____

спеціальність: 242 Туризм і рекреація
_____

Булкіна Л. І.

_____
(ПІБ здобувача)

_____
(підпис)

Керівник роботи

_____
(вчене звання, науковий ступінь, ПІБ)

_____
(підпис)

КИЇВ – 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Факультет _____ юридичний
(повне найменування факультету)

Кафедра _____ Історії, археології та туризму
(повне найменування кафедри)

Освітній ступінь _____ магістр
(бакалавр, магістр)

Спеціальність _____ 242 Туризм і рекреація
(шифр і назва спеціальності)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
к. і. н., доц. Сапицька О.М.

« _____ » _____ 20 ____ 24 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

1. Тема роботи: _____
керівник роботи: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по уні- від « _____ » _____ 20 ____ року №
верситету:

2. Строк подання студентом роботи до захисту: _____

3. Вихідні дані:

4. Зміст основної частини (перелік питань, які потрібно розробити):

.....

.....

.....

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

.....

.....

6. Консультанти розділів

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1			
Розділ 2			
Розділ 3			
Розділ 4			

7. Дата видачі завдання « ____ » _____ 20 ____ року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Аналіз літератури		
2	Визначення мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження		
3			
4			
5			
6			
7			

Здобувач

.....
(підпис)

.....
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

.....
(підпис)

.....
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Обсяг – 120 с, рис.- 36, табл. – 8, літератури – 59 джерел

Ключові слова: міжнародний туризм, ризики глобалізації, конкурентоспроможність, світовий ринок, світові тенденції туризму, туристична індустрія, інформаційні технології, Україна, прибуття, виїзди, попит, Covid-19, війна, інфраструктура, розвиток, відновлення.

В кваліфікаційній роботі визначено та проаналізовано необхідність дослідження глобальних викликів, з якими стикається світова туристична галузь, та з'ясування потенційних можливостей для зростання та розвитку туризму як однієї з основних галузей економіки.

Результати дослідження будуть корисними для урядів, міжнародних організацій та бізнесу, що займається розвитком туристичної інфраструктури. На основі статистичних даних проведено аналіз сучасного стану туристичної діяльності. Методами структурування визначено динаміку туристичної діяльності. Розроблено пропозиції щодо відновлення та подальшого розвитку туристичної галузі в сучасних умовах кризових явищ. З'ясовано перспективи розвитку туристичної галузі в Україні. Розроблено пропозиції щодо розвитку туризму в Україні.

АННОТАЦІЯ

Юр'єва О. А. «Етнічний туризм: світовий досвід та українська практика» – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття кваліфікаційно–освітнього рівня магістра за спеціальністю 242 «Туризм». – Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України, Київ, 2024.

Досліджено теоретико - методологічні аспекти розвитку етнічного туризму. Охарактеризовано сутність етнічного туризму та його класифікації. Проаналізовано географію етнічного туризму в світі. Охарактеризовано політику державної підтримки етнічного туризму в різних країнах. Оцінено потенціал України для розвитку етнічного туризму, в тому числі історико-культурні та природні ресурси. Встановлено проблеми і бар'єри розвитку етнічного туризму в Україні. З'ясовано політику підтримки етнічного туризму в Україні на державному та регіональному рівнях. Розглянуто інтеграцію кращих міжнародних практик у розвиток етнічного туризму. Встановлено роль етнічного туризму в покращенні іміджу України на міжнародній арені. Запропоновано методику та розроблено інноваційний етнічний тур. Рекомендовано дотримання безпекових питань при організації етнічного туру.

ANNOTATION

Yurieva O.A. «Ethnic tourism: world experience and Ukrainian practice»- Manuscript.

Master's thesis for the qualification and educational level of master's degree in speciality 242 'Tourism.' - Volodymyr Dahl East Ukrainian National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Kyiv, 2024.

The theoretical and methodological aspects of ethnic tourism development are investigated. The essence of ethnic tourism and its classification are characterised. The geography of ethnic tourism in the world is analysed. The policy of state support for ethnic tourism in different countries is described. The potential of Ukraine for the development of ethnic tourism, including historical, cultural and natural resources, is assessed. The problems and barriers to the development of ethnic tourism in Ukraine are identified. The policy of support for ethnic tourism in Ukraine at the state and regional levels is clarified. The integration of best international practices in the development of ethnic tourism is considered. The role of ethnic tourism in improving the image of Ukraine in the international arena is determined. A methodology is proposed and an innovative ethnic tour is developed. It is recommended to observe security issues when organising an ethnic tour.

Орієнтований план магістерської роботи

на тему:

«Вдосконалення управління рекламною діяльністю на туристичному підприємстві»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	9
1.1. Еволюція поглядів на комунікаційний процес. Сутність та складові процесу маркетингових комунікацій.....	9
1.2. Реклама як засіб просування на ринку туристичних послуг.....	18
1.3. Особливості управління рекламною діяльністю в туризмі.....	25
ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РЕКЛАМИ ТА «САМ».....	28
2.1. Оцінка основних економічних показників господарської діяльності ТА "САМ".....	28
2.2. Позиціонування ТА "САМ" на ринку туристичних послуг м. Києва.....	36
2.3. Аналіз управління рекламною діяльністю ТА "САМ".....	43
ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ.....	50
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕКЛАМНОЮ ДІЯльністю НА ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	53
3.1. Удосконалення управління маркетинговими комунікаціями готельного підприємства.....	53
3.2. Шляхи формування позитивного іміджу туристичного підприємства....	60
3.3. Цифрові технології як ефективний інструмент управління рекламною діяльністю.....	67
ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ.....	74
РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТУВАННЯ НОВОГО ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ.....	77
4.1. Розробка нового туристичного маршруту «.....».....	77
4.2. Обґрунтування доцільності впровадження та безпека туристичного маршруту «.....».....	84
ВИСНОВКИ ДО ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ.....	90
ВИСНОВОК.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	96
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Актуальність теми. Наприкінці 80-х - початку 90-х років загальне несприятливе економічне становище в Україні призвело до занепаду туризму в країні, суттєвого скорочення потоків внутрішнього та іноземного туризму, порушення системи напрацьованих за радянських часів зв'язків, погіршенню стану матеріально-технічної бази галузі. Визначення туризму як провідного напряму розвитку вітчизняної культури та економіки, спрямування державної політики на стимулювання туристичної сфери надає сьогодні товаровиробникам незалежно від форми власності сприятливих можливостей щодо підвищення ефективності господарювання, розширення ринкової пропозиції з урахуванням потреб вітчизняного та закордонного туриста. У цьому зв'язку практичне використання суб'єктами індустрії туризму сучасних методів менеджменту /маркетингу, інформаційного забезпечення тощо/ набуває особливої актуальності.

Проблеми підвищення ефективності використання персоналу упродовж останніх років привертають увагу як товаровиробників, так і науковців. Різні теоретичні та практичні аспекти, пов'язані з управлінням персоналом висвітлювалися в працях вітчизняних та зарубіжних вчених /7-8 прізвищ, включати лише тих авторів, з роботами яких знайомі/. Проте, специфіка підприємств туризму, особливості надання туристичних послуг потребують адаптації теоретичних та практичних наробок до потреб галузі.

Невеличкий абзац /що саме потребує вдосконалення/.

Мета та задачі роботи. Метою магістерської роботи є розробка шляхів вдосконалення /рекомендацій, практичних механізмів реалізації, концепції оптимізації, підвищення ефективності господарювання через.....

Для досягнення мети визначено та розв'язано такі задачі:

- розглянуто особливості управління персоналом /інших аспектів/ з урахуванням специфіки підприємств туристської галузі;
- визначено роль та місце /предмет, який досліджується: персонал; реклама; інформаційна система; бізнес-план; маркетингове управління тощо/ у досягненні ефективності господарської діяльності туристичного підприємства/ готельного комплексу;
- сформовано систему методів /систематизовано методи, підходи тощо/, що використовуються для визначення обсягів рекламного бюджету, ефективності господарської діяльності /інше/;
- проведено аналіз господарської діяльності /об'єкт/ та, зокрема, /предмет, який досліджується/;
- виявлено особливості..... ;
- досліджено .....
- розроблено .....
- запропоновано .....
- обґрунтовано доцільність.....

Продовження додатку Е

Об'єктом магістерської роботи є ГК ".....". ГК "....." - одне з провідних підприємств розміщення в м. Києві /Україні, до складу якого входять / можливо зазначити форму власності, рік заснування, зірковість готелю, чисельність працівників, обсяги наданих послуг тощо.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних та практичних аспектів функціонування (вивчення закономірностей, що виникають у процесі тощо).

Методи дослідження. В роботі було використано економічний аналіз, системний підхід, абстрагування, математичне моделювання, аналіз і синтез тощо.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є наукові праці вітчизняних та закордонних вчених з маркетингу, менеджменту, реклами, макро- та мікроекономіки, статистики, економічного аналізу....., нормативні законодавчі акти. У роботі використана внутрішня звітність ГК/ТФ за 2000 - 2002 рр. та первинна інформація, одержана безпосередньо від працівників ГК/ТФ.

Результати магістерського дослідження можуть бути використані підприємствами туристичної сфери для підвищення ефективності господарської діяльності, вдосконалення...., покращення.... тощо.

Структура, зміст та обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи - .....стор. друкованого тексту, включаючи ..... таблиць, ... рисунків та..... додатків.

Список використаних джерел містить .....найменувань.

Додаток Ж

Приклад оформлення таблиці

Таблиця _____
(номер)

(назва таблиці)

Головка таблиці			
1	2	3	4

Заголовок граф
Підзаголовки
Нумерація колонок

Приклад

Таблиця _____
(номер)

Оцінка мотивів, за яких працівники залишають ТОВ "Х"

№ у рейтингу	Мотиви	Не це (1), %	Здебільшо- го не це (2), %	Важко ска- зати (3), %	Здебільшо- го це (4), %	Саме це (5), %
6	Відсутність можливості отримання додаткового заробітку	48,1	23,7	10,5	11,4	6,3
7-8	Конфлікти з безпосереднім керівником	66,2	15,3	6,9	8,4	3,3
7-8	Конфлікти зі співробітниками	68,5	11,9	4,5	8,6	6,6
2-3	Тяжка фізична праця	43,3	6,9	7,2	22,5	29,0
2-3	Вплив умов праці на здоров'я	15,2	21,7	20,5	28,6	14,0
1	Низька заробітна плата	15,1	10,1	6,4	27,2	41,2
4	Віддаленість місця роботи від місця проживання	17,9	22,4	20,3	26,3	13,1
5	Коротка відпустка	45,2	23,3	11,4	12,3	7,8

**Приклад оформлення бібліографічного опису у
списку використаної літератури**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України „Про туризм” від 18 листопада 2003 р. № 1282 – IV.
2. Постанова Кабінету Міністрів України „Про порядок виїзду з України і в’їзду в Україну громадян України” від 27 січня 1995 р. № 57.
3. ДСТУ 4268:2003. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги”.
4. ДСТУ 4269:2004. Національний стандарт України „Послуги туристичні. Класифікація готелів”.
5. Баєв В. В. Основи туропереїтингу: навч. посіб. К.: ДП“Вид. дім “Персонал”, 2016. 156 с.
6. Бабарицька В.К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туропереїтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту. Навч. посібник. К.: АЛЬТЕРПРЕС, 2004. 288 с.
7. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія районування: Монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2001. 395 с.
8. Етнобанк –культурно-інноваційний портал. URL: www.etnobank.com.ua
9. Заставний Ф.Д. Географія України. У 2-х книгах. Львів: Світ, 1994. 472 с.
10. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні). URL: www.ruraltourism.com.ua
11. Івченко А.С. Вся Україна. К.: ДНВН «Картографія», 2006. 656 с.
12. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навч. посібник. К.: Альтпрес, 2003. 104 с.
13. Офіційний сайт Міністерства культури і стратегічних комунікацій України. URL: <https://mcsc.gov.ua/>

- 14.Офіційний сайт Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
- 15.Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
- 16.Офіційна сторінка національного туристичного оператора «Унікальна Україна». URL: www.uu-travel.com
- 17.Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Збірник нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка; Київський ун-т туризму, економіки і права. К.: Юрінком Інтер, 2002. 640 с.
- 18.Презентаційний туристичний сайт Тернопільщини. URL: www.ternotour.com.ua
- 19.Регіональний інформаційний портал Херсонщини «АРТКАВУН». URL: www.artkavun.kherson.ua
- 20.Рутинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
- 21.Спілка сприяння сільського зеленого туризму України. URL: www.greentour.com.ua
- 22.Стафійчук В. Рекреалогія. Навч. посібник. Львів: Знання, 2005. 259 с.
- 23.Туристичні ресурси України / Під ред. О.І. Лугова. К.: Інститут туризму федерації профспілок України, 1996. 352 с.
- 24.Україна. Туристична карта. Масштаб 1 : 1 250 000. Державне науково-виробниче підприємство “Картографія”, 2002 р.
- 25.Українсько-польський туристичний портал. URL: www.tourism-carpathian.com.ua
- 26.Щука Г. П. Туроперейтинг : у питаннях та відповідях : навч. посіб. Берегове: ЗУІ, 2023. 99 с

Додаток I

Рекомендована структура доповіді при захисті магістерської роботи та розподіл часу.

Представлення теми роботи та підприємства, на матеріалах якого виконане дослідження.

1. Актуальність теми роботи.
2. Мета роботи та її завдання.
3. Об'єкт і предмет дослідження.
4. Теоретична основа дослідження та його інформаційна база.
5. Основні положення магістерської роботи, що захищаються (відповідні теоретичні положення, результати аналітичного розділу роботи, питання, які слід вирішувати на підприємстві; творчі розробки автора щодо сформульованих питань).
6. Обґрунтування пропозицій і рекомендацій та їх економічна доцільність.
7. Практичне значення отриманих результатів.
8. Основні висновки щодо рішення завдань і досягнення мети дослідження.

Розрахунки часу:

п.п. 1 - 5 – до 2 хв.

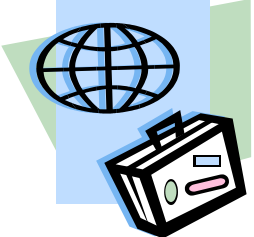
п. 6 – до 2 хв.,

п. 7 – до 1 хв.,

п.п. 8 – до 1 хв.

Обсяг до 7 аркушів тексту А4 в форматі Word шрифт 14 з 1,5 інтервалом.

Додаток К

 <p>Туристична фірма</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	Адреса фірми: _____ _____ _____ _____	Adress: _____ _____ _____ _____
	Тел.: _____ e-mail: _____	

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА туристської подорожі за маршрутом

(назва маршруту)

на _____ р.

1. Основні показники маршруту:

Вид маршруту —

(за конфігурацією маршруту, за формою організації, за видом транспорту)

Термін подорожі (дн./ночівель) —

Число туристів в групі —

Початок обслуговування на маршруті першої групи —

Початок обслуговування на маршруті останньої групи —

Закінчення обслуговування останньої групи —

Вартість путівки - _____ (може змінюватися в залежності від обраного розміщення)

Місяць року	Кількість туристів в місяць	Графік заїзду туристських груп за датами місяця	Кількість груп в місяць

Адреса туристського підприємства, з якого починається подорож: _____

Проїзд до початкового туристського підприємства: трансфер

Продовження додатку К

2. Програма обслуговування туристів за маршрутом

Населені пункти, відстань між ними, способи пересування, час прибуття до пункту та виїзду з нього	Найменування туристських підприємств та умови розміщення	Заплановані туристські послуги	Внутрішньомаршрутні перевезення на маршруті (в місці перебування) здійснюються

3. Короткий опис подорожі

Керівник туристського підприємства, що обслуговує маршрут:

_____

П.І.Б.

_____

Підпис

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК до путівки туристської подорожі

« _____ »
(найменування маршруту)

Інформаційний листок складається за наступним змістом:

1. Обов'язкова інформація

1. Вказівка виду і типу туристської подорожі, основного змісту програми обслуговування, протяжності та тривалості всього маршруту.

2. Опис траси подорожі — пунктів перебування, тривалості перебування і умови розміщення в кожному пункті обслуговування (тип будівлі, число місць в номері, його санітарно-гігієнічне обладнання).

3. Короткий опис району подорожі (визначні пам'ятки, особливості рельєфу місцевості і т. п.), програми обслуговування в кожному пункті подорожі (відповідно до технологічної карти туристської подорожі).

4. Перелік послуг, що надаються за додаткову плату.

5. Наявність і коротка характеристика спортивних споруджень і майданчиків, автостоянок, пасажирських канатних доріг, водоймищ, пляжів, атракціонів, дитячих ігрових майданчиків (кімнат), бібліотек, кінозалів і т.д.

6. Адреса туристського підприємства, з якого починається туристська подорож і проїзд до нього.

2. Приблизний перелік додаткової інформації

1. Інформація щодо вікових обмежень, прийому батьків з дітьми, сімейних.

2. Інша інформація і рекомендації щодо перебування іноземних туристів в Україні.

Додаток Н

КАЛЬКУЛЯЦІЯ ВАРТОСТІ ТУРУ

(назва туру)

№ з/п	Назва статті	Вартість за одиницю у.о. грн.		Кількість (од., діб)	Загальна вартість (грн.)
1.	Вартість проживання (за умовами розміщення): - місний номер: - місний номер:				
2.	Вартість харчування: - сніданок: - обід: - вечеря: - бенкет:				
	Вартість проїзду:				
4.	Трансфер:				
5.	Екскурсійна програма:				
5.1					
5.2					
5.3					
5.4					
5.5					
6.	Страхування				
7.	Послуги гіда-перекладача				
Загальна вартість туру:					

Додаток О

Приклад оформлення програми туру

**ТУРИСТИЧНА АМПАНІЯ
АВРОРА ІНТУР**

Україна, 125047, Київ, вул. Десятинна, д. 2
Тел.: (095) 232-94-04, 251-58-28 Факс: (095) 251-60-31
E-mail: fflsrare@aurora.ua URL:

«До витоків Київської Русі» Тур 3 дні / 2 ночі

1 день

Зустріч на Київському вокзалі біля табло Прибуття і Відправлення супроводжуючим з табличкою «Аврора Інтур». Відправлення до Києва.

2 день

Прибуття. Зустріч на вокзалі представником фірми «Аврора Інтур». Трансфер в готель вибраної категорії. Розміщення. Оглядова автобусна екскурсія по місту з оглядом Свято-Михайлівського монастиря, Володимирського собору, Старокиївської гори. Обід в кафе міста. Пішохідна екскурсія по Андріївському спуску з відвідуванням музею історії України.

3 день

Сніданок в кафе готелю. Екскурсія в Києво-Печерську Лавру з відвідуванням Ближніх печер (проїзд громадським транспортом). Обід в кафе міста. Пішохідна екскурсія «Стародавній Київ» (з відвідуванням Софіївського собору).

4 день

Сніданок в кафе готелю. Автобусна екскурсія в музей народної архітектури і побуту Пирогово. Обід в кафе міста. Виїзд з готелю. Трансфер на з/д вокзал. Відправлення до Львову.

5 день

Прибуття на залізничний вокзал.

Вартість на 1 чол. (в у.о.)

Проживання	3 дні	
	Дорослі	Діти
Готель «Славутич» 3* 1-о, 2-х, 3-хмістне розміщення зі всіма зручностями	100*	90
Готель «Козацький» (центр міста) 1-але, 2-хмісні номери зі всіма зручностями	120*	100

* Доплата за 1-місне розміщення - 20 у. о.

Комісія 10%

Вартість включає: розміщення в готелі вибраної категорії, 2-х разове харчування (сніданок, пізній обід), екскурсійну програму, транспортне обслуговування

Додатково сплачується вартість з/д проїзду Львів - Київ - Львів:

Для дітей - 40 у.о. (плацкарт), 50 у.о. (купе). Для дорослих - 45 у.о. (плацкарт), 60 у.о. (купе)

Для бронювання з/д проїзду необхідно надати ксерокопію паспорта (П.І.Б., рік народження, серія, номер паспорта або свідоцтва про народження)

Додаток П

Повна назва суб'єкта туристичної діяльності-власника ваучера,
його юридична адреса,
номер телефону

ВАУЧЕР № 00-0000-000000
/VOUCHER/

1. Ліцензія №
/Licence №/
від «...» 20... року.
  2. Має бути пред'явлений
/To be present to/ (назва, адреса, телефон, факс приймаючого туристичного підприємства)
(name, address, telephone, fax of receiving to ur agency)
  3. Прізвище, ім'я та по батькові туриста, що здійснює подорож індивідуально, або керівника туристичної групи
/Name, surname of individual tourist or group leader/
  4. Кількість туристів (цифрою та прописом)
/Number of tourists (in figures & in full)/
  5. Термін туру з «...» 20.. р. по «...» 20.. р.
/Duration of tour from till /
  6. Маршрут та вид транспорту
/Itinerary and mode of transportation/
  7. Назва готелів
/Name of hotels/
  8. Додаткова інформація
/Additional information/
  9. Відмітка про оплату туру
/Note of tour payment/
  10. Підпис керівника туристичного підприємства
/Authorized signature of tour agency/
- Дата видачі «...» 200... р. Печатка
/Date of issue/ /Stamp of tour agency/
11. Фактично надані послуги
/Provided services/
  12. Підпис керівника приймаючого туристичного підприємства
/Authorized signature of receiving tour agency/
- Дата «...» 200... р. Печатка
/Date//Stamp of tour agency/

Додаток Р

ЗАЯВКА НА БРОНЮВАННЯ (бланк замовлення)

Дата заявки / зміни: _____

Офіційна назва: _____

Телефони: _____

Адреси: _____

E-mail: _____

Направлення: _____

Дата заїзду: з _____ по _____

Кількість ночей: _____

Готель: _____

Харчування: _____

Розміщення: _____

Тип номеру: _____

Номер SPO _____

Вартість: _____

№	ПІБ туриста	Стать	Дата народження	Паспорт

Коментарі:

Менеджер (ПІБ)

Печатка агентства

Додаток С

ЗАМОВЛЕННЯ НА ТУРПОСЛУГИ (лист-замовлення)
до попередньої угоди № ___ / ___ від « ___ » _____ 20__ р.

(ПІБ клієнта українською мовою)

Контактний телефон: _____ E-mail: _____

Адреса _____

З яких джерел Ви дізналися про нашу компанію? _____

Країна/ курорт / назва туру:		
Дата поїздки:	З « ___ » _____ 200__ р. По « ___ » _____ 200__ р.	Тривалість поїздки (днів): _____ Тривалість проживання в готелі (ночей): _____
Готель:		Тип номеру: _____
Харчування:	ВВ НВ ФВ АІ UAI	Вид на море: _____
Кількість туристів: _____		В тому числі дітей до 12 років: _____
Заселення « ___ » _____ 200__ р.		Виселення « ___ » _____ 200__ р.
Деталі транспортування: автобус, з/д +автобус, авіа переліт, без транспортування		
Повна вартість туру складає: _____ грн. _____ коп.		
Сума прописом		

ДАНІ о закордонних паспортах

(заповнюються з закордонного паспорту ЛАТИНСЬКИМИ ЛІТЕРАМИ)

ПІБ (латинськими літе- рами з закордонного паспорту)	Дата народження	Номер ОЗП	Термін дії		Громадянство
			з	по	

ДОГОВІР № НА ТУРИСТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

М. _____

« ____ » _____ 20__ р.

_____, надалі ТУРАГЕНТ в особі _____, що діє за дорученням Товариства з обмеженою відповідальністю «ТЕЗ ТУР» (ліцензія на туроператорську діяльність серія АВ, № 020225 від 21.03.2019 р.), надалі ТУРОПЕРАТОР на підставі агентського договору № _____ від _____ р., з одного боку та пан (пані) _____, надалі ТУРИСТ, з другого боку, уклали даний Договір про нижченаведене:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. ТУРАГЕНТ зобов'язується відповідно до заявки ТУРИСТА на бронювання (надалі - ЗАЯВКА, Додаток № 1 до цього Договору) забезпечити надання комплексу туристичних послуг ТУРИСТУ (туристичний продукт), а ТУРИСТ зобов'язується на умовах даного договору прийняти та оплатити їх.

2. ОBOB'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. ТУРАГЕНТ зобов'язується:

2.1.1. Інформувати ТУРИСТА про:

- основні вимоги пропонованих до оформлення виїзних/в'їзних документів (паспорт, дозвіл (віза) на в'їзд/виїзд до країни тимчасового перебування), у тому числі інформацію щодо термінів їх оформлення;
- медичні застереження стосовно здійснення туристичної поїздки, у тому числі протипоказання через певні захворювання, особливості фізичного стану (фізичні недоліки) і віку ТУРИСТІВ для участі в поїздки;
- ТУРОПЕРАТОРА і ТУРАГЕНТА, його місцезнаходження і поштові реквізити, наявність ліцензії на здійснення туристичної діяльності, сертифікатів відповідності та іншу інформацію відповідно до законодавства про захист прав споживачів;
- розмір фінансового забезпечення ТУРАГЕНТА чи ТУРОПЕРАТОРА на випадок його неплатоспроможності чи неспроможності (банкрутства) та кредитну установу, яка надала таке забезпечення.

2.1.2 За вимогою ТУРИСТА додатково надати інформацію про:

- правила в'їзду до країни (місця) тимчасового перебування та перебування там;
- види і способи забезпечення харчування під час туристичної поїздки;
- види та тематику екскурсійного обслуговування, порядок зустрічей і проводів, супроводу туристів;
- дату і час початку та закінчення туристичного обслуговування, його тривалість;
- відомості про страхову організацію, що здійснює страхування ризиків, пов'язаних з наданням туристичного обслуговування, розмір страхових відшкодувань, порядок і умови їх виплати;
- ціну туристичного обслуговування і порядок здійснення оплати;
- про місце перебування організації (організацій), уповноваженої Туроператором на прийняття претензій туристів, а також про адреси і телефони українських дипломатичних установ у країні тимчасового перебування або місцевих служб, до яких можна звернутися у разі виникнення труднощів під час туристичної поїздки.
- про загальні умови типового (публічного) договору на надання туристичних послуг;
- програму туристичного обслуговування;
- характеристику транспортних засобів, що здійснюють перевезення, у тому числі їх вид і категорія, терміни стикувань (сполучення) рейсів, а також інша обов'язкова інформація, передбачена кодексами і правилами перевезень (якщо перевезення входить до складу туристичного обслуговування);

- характеристику готелів, інших місць розміщення туристів, у тому числі їх місце розташування, класифікація за законодавством країни (місця) тимчасового перебування, відомості про підтвердження відповідності послуг готелю встановленим вимогам, відомості про правила тимчасового проживання, строки і порядок оплати готельного обслуговування, а також інша обов'язкова інформація, передбачена Законом України "Про туризм", іншими нормативно-правовими актами (якщо готельне обслуговування входить до складу послуг з туристичного обслуговування);

- про звичаї місцевого населення, пам'ятки природи, історії, культури та інші об'єкти туристичного показу, що знаходяться під особливою охороною, стан навколишнього природного середовища, санітарну та епідеміологічну обстановку;

- відомості про мінімальну кількість туристів у групі, терміни інформування туриста про те, що туристична поїздка не відбудеться через недобір групи.

2.1.3. Забезпечити бронювання туристичних послуг відповідно до ЗАЯВКИ ТУРИСТА.

2.1.4. Забезпечити ТУРИСТА необхідними документами: ваучер, страховий поліс, авіаквитки на авіарейси згідно з графіком відправлення за маршрутом, вказаним в ЗАЯВЦІ в строки

2.1.5. Надати документ, що підтверджує оплату ТУРИСТОМ вартості туристичних послуг, згідно з ЗАЯВКОЮ та на умовах даного Договору (корінець прибуткового ордеру, квитанція, касовий чек тощо).

2.2. ТУРИСТ зобов'язується:

2.2.1. Своєчасно надати документи, необхідні для оформлення поїздки (Туру):

2.2.2. Оплатити вартість туристичного продукту протягом _____ днів (годин) з моменту підписання даного Договору. _____ .

2.2.3 Не пізніше ніж за 2 (дві) години до часу виїзду (вильоту) прибути на вказане ТУРАГЕНТОМ місце збору групи.

2.2.4 Дотримуватись правил перебування в країні тимчасового перебування, звичаїв, традицій місцевого населення, а також митних правил та правил в'їзду/виїзду до країни тимчасового перебування; не порушувати суспільний порядок та вимоги законів, чинних на території країни тимчасового перебування; дотримуватись правил внутрішнього розпорядку та протипожежної безпеки в місцях розміщення та перебування

2.2.5. Оплатити фактично понесені ТУРАГЕНТОМ (ТУРОПЕРАТОРОМ) витрати у випадку відмови відданого Договору до початку поїздки.

2.2.6. Відшкодувати збитки, заподіяні ТУРАГЕНТУ (ТУРОПЕРАТОРУ) своїми неправомірними діями.

2.2.7. Своєчасно, та в повному обсязі здійснити оплату за використання додаткових послуг в місцях проживання та перебування.

2.2.8. Оплатити вартість в'їзної візи при проходженні паспортного контролю за кожну особу, що здійснює поїздку.

2.2.9. У випадку невідповідності умов туру умовам даного Договору, ТУРИСТ зобов'язаний повідомити про це ТУРОПЕРАТОРА через ТУРАГЕНТА не пізніше двох тижнів з моменту закінчення подорожі. При цьому до претензії повинен додаватись акт, складений ТУРИСТОМ та уповноваженим працівником організації, що надавала послуги ТУРИСТУ та завірений підписом представника ТУРОПЕРАТОРА в країні перебування, а також копія цього Договору та інші матеріали, які підтверджують факт невідповідності умов туру умовам даного Договору

2.2.10. При відмові ТУРИСТА від туру здати ТУРАГЕНТУ невикористаний ваучер, страховий поліс та інші документи, що надають право ТУРИСТУ на отримання туристичних послуг.

3. УМОВИ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА НЕНАДАНІ ПОСЛУГИ

3.1. У випадку невиконання умов даного Договору з боку ТУРАГЕНТА, ТУРИСТ має право вимагати повернення оплачених коштів за ненадані послуги, за умов дотримання вимог п.2.2.9. даного Договору.

3.2. У випадку відмови ТУРАГЕНТА від виконання даного Договору, ТУРИСТ має право на відшкодування підтверджених документально збитків, заподіяних внаслідок розірвання даного

Договору, крім випадку, коли це відбулося з вини ТУРИСТА.

3.3. У випадку невиїзду ТУРИСТА внаслідок неправильного оформлення чи не оформлення паспортних і/або візових документів, всі фінансові витрати по поїзді (ануляції поїздки) несе ТУРИСТ.

3.4. У випадку настання страхового випадку, претензії по збитках ТУРИСТ пред'являє в страхову компанію, вказану в страховому полісі.

3.5. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності щодо відшкодування грошових витрат ТУРИСТА за оплачені послуги, якщо ТУРИСТ у період перебування у турі за своїм розсудом чи в зв'язку із своїми інтересами не скористався всіма чи частиною запропонованих та оплачених послуг та не відшкодовує ТУРИСТУ витрати, що виходять за межі послуг, обумовлених цим Договором.

3.6. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності за скасування чи зміну часу відправлення та прибуття транспортних засобів та пов'язані із цим зміни обсягу і строків туру. У цих випадках відповідальність перед ТУРИСТОМ відповідно до правил пасажирських перевезень несуть авіакомпанії та інші транспортні компанії та інші треті особи відповідно до законодавства.

3.7. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності за схоронність багажу, цінностей та документів ТУРИСТА протягом усього періоду Туру.

3.8. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності, якщо рішенням влади чи відповідних осіб ТУРИСТУ відмовлено в можливості в'їзду чи виїзду внаслідок порушення правопорядку або інших причин, або якщо внаслідок будь-яких інших причин, незалежних від ТУРАГЕНТА (ТУРОПЕРАТОРА), ТУРИСТ не скористався Турпродуктом.

3.9. Відповідальність ТУРАГЕНТА (ТУРОПЕРАТОРА) обмежена розміром подвійної плати вартості туристичного продукту

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРИН

4.1. За невиконання чи неналежне виконання зобов'язань Сторони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства України.

4.2. За відмову ТУРИСТА від туру, не пізніше ніж за 21 день до початку туру штраф на Туриста не накладається Заява про відмову ТУРИСТА від туру в письмовій формі приймається ТУРАГЕНТОМ до виконання з дня отримання такої заяви.

4.3. У випадку відмови від туру пізніше ніж за 21 день до початку туру, ТУРИСТ сплачує штраф у таких розмірах:

- за відмову зроблену в період від 21 до 14 днів до початку туру - _____ % загальної вартості туристичних послуг;

- за відмову зроблену в період від 13 до 7 днів до початку туру - _____ % загальної вартості туристичних послуг;

- за відмову зроблену в період від 6 до 4 днів до початку туру - _____ % загальної вартості туристичних послуг,

- за відмову зроблену в період від 3 днів і менше або за неявку на рейс - _____ % загальної вартості туристичних послуг.

4.4. ТУРИСТ несе відповідальність за пошкодження майна або здійснення протиправних дій під час поїздки, згідно з чинним законодавством країни тимчасового перебування.

4.5. При відмові від туру вартість квитків на авіарейси ТУРИСТУ не повертається.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕТИНУ КОРДОНІВ

5.1. ТУРИСТ зобов'язаний дотримуватись вимог чинного законодавства України щодо перетину Державного кордону України, а також прикордонних та митних правил інших країн, через (до) які (яких) подорожує ТУРИСТ.

5.2. ТУРАГЕНТ (ТУРОПЕРАТОР) не несе відповідальності за рішення (дії) прикордонних служб країн, через (до) які (яких) подорожує ТУРИСТ, а також інших установ щодо неможливості в'їзду ТУРИСТА на територію цих країн. Будь-які компенсації ТУРИСТУ не виплачуються.

6. ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

6.1. Загальна вартість туристичних послуг, замовлених ТУРИСТОМ (цифрами та прописом) _____ грн. ____ коп.

7. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СУПЕРЕЧОК

7.1. Всі суперечки, які можуть виникнути в ході виконання даного Договору. Сторони зобов'язуються вирішувати шляхом переговорів, а у випадку недосягнення згоди - згідно чинного законодавства України.

7.2. У випадку невідповідності умов туру умовам даного Договору, ТУРИСТ може повідомити про це ТУРОПЕРАТОРА через ТУРАГЕНТА не пізніше двох тижнів з моменту закінчення подорожі. При цьому до претензії повинен додаватись акт, складений ТУРИСТОМ та уповноваженим працівником організації, що надавала послуги ТУРИСТУ та завірений підписом представника ТУРОПЕРАТОРА в країні перебування.

8. ДОДАТКОВІ УМОВИ

8.1. У випадку неможливості розміщення ТУРИСТА у готелі або у номері, вказаному в ЗАЯВЦІ, йому надається можливість проживання в іншому готелі або в іншому номері такої ж або вищої категорії без додаткової оплати.

8.2. Даний Договір укладений в двох примірниках українською мовою, що мають однакову юридичну силу, по одному примірнику для кожної Сторони.

9. АДРЕСИ СТОРІН

«Мною отримана вся необхідна інформація, щодо умов туристичного обслуговування згідно ст. 20 Закону України «Про туризм»

ТУРАГЕНТ	ТУРИСТ
_____	_____
_____	_____
_____	_____
Підпис _____	Підпис _____

Документи, відповідно до п.2.1.4. даного Договору отримав _____ ТУРИСТ _____

Навчально-методичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКОВОЇ РОБОТИ
для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр"
спеціальності 242 " Туризм і рекреація"

Укладачі:

Галина Михайлівна ЗАВАРІКА
Олена Олександрівна ЗЕЛЕНКО

Друкується в авторській редакції

Підписано до друку __. __.2024.

Формат 60x84 1/16. Папір типогр. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. ____. Обл.-вид. арк. ____.

Тираж ____ екз. Вид. № ____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Свідоцтво про реєстрацію: серія ДК № 1620 від 18.3.03 р.

Адреса університета: вул. Іоанна Павла II, 17

м. Київ, 01042, Україна

e-mail: vidavnictvosnu.ua@gmail.com